

Projekt

z dnia 4 stycznia 2024 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY PILCHOWICE**

z dnia 11 stycznia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Pilchowice na lata 2024-2033**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.) i art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2021, poz. 1249 z późn. zm.)

Rada Gminy Pilchowice uchwała:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Pilchowice na lata 2024-2033 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pilchowice.

§ 3. Traci moc uchwała nr XXXIX/309/22 Rady Gminy Pilchowice z dnia 20 stycznia 2022r. w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Pilchowice na lata 2022-2031

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 5. Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Pilchowice oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Pilchowice.

WÓJT
Maciej Gogulla

Ośrodek Pomocy Społecznej
w Pilchowicach
KIEROWNIK
Jolanta Szczecina

RADCA PRAWNY
Łukasz Wremski

SEKRETARZ GMINY
Dagmara Dzida

Załącznik do uchwały Nr .....
Rady Gminy Pilchowice
z dnia 11 stycznia 2024 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Pilchowice na lata 2024 – 2033

Opracował :
Ośrodek Pomocy Społecznej
w Pilchowicach

STYCZEŃ 2024 R

Spis treści

I.	Wstęp	3
II.	Podstawa prawna	3
III.	Teoretyczne podstawy zjawiska przemocy domowej	3-5
IV.	Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Pilchowice	5-11
V.	Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	11-12
VI.	Cele programu	12-16
VII.	Adresaci programu	17
VIII.	Realizatorzy programu	17
IX.	Przewidywane efekty i ocena prowadzonych działań	17
X.	Miejsce i czas realizacji programu	17
XI.	Monitorowanie programu	17
XII.	Finansowanie programu	18

I. WSTĘP

Zadaniem państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, a zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych. Rodziny dotknięte przemocą domową pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielenia im szczególnej pomocy. Przemoc domowa narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej przewidziano szereg zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, postępowania wobec osób dotkniętych przemocą domową oraz postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. W 2022 roku opracowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Pilchowice na lata 2022-2031, który realizowany był w latach 2022-2023. Opracowanie nowego dokumentu podyktowane zostało istotnymi zmianami w przepisach dotyczących przeciwdziałaniu przemocy domowej.

II. PODSTAWA PRAWNA

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej ,
- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. –Kodeks rodzinny i opiekuńczy ,
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. –Kodeks karny ,
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. –Kodeks postępowania karnego ,
- ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. –Kodeks postępowania cywilnego ,
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej ,
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ,
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii .

III. TEORETYCZNE PODSTAWY ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej definiuje przemoc domową jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
  - b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
  - c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
  - d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
  - e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.
- Natomiast o znęcaniu się stanowi artykuł 207 Kodeksu karnego:

§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 – 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu.

W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc domowa jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc domowa przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną oraz zaniedbanie. Przemoc domowa rzadko jest incydentem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

1. Rodzaje przemocy:

- Przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
- Przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
- Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
- Przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
- Zaniedbanie – to ciągłe niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

2. Cykle przemocy:

- Faza narastania napięcia – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe,
- Faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych,
- Faza miodowego miesiąca – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

3. Procedura „Niebieskie Karty”

Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się na podstawie procedury „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocą domową ani osoby stosującej przemoc domową.

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem stosowania przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów, o których wyżej mowa realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu są zobowiązane niezwłocznie poinformować o tym prokuraturę lub policję. Zaniechanie tego obowiązku może skutkować odpowiedzialnością karną.

Przemoc domowa ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Zjawisko występowania przemocy domowej wymaga podejmowania działań zawartych w niniejszym Programie.

W ramach Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej od 2017r. uruchomiono infolinię o numerze 800-120-002. Jest to bezpłatna, całodobowa infolinia dla osób szukających wsparcia w związku z doznawaniem przemocy. Infolinia prowadzona jest na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy Domowej „Niebieska Linia”. Infolinia działa całodobowo i jest dostępna przez siedem dni w tygodniu.

Szczególnie istotną rolę w udzielaniu kompleksowej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie spełniają specjalistyczne ośrodki wsparcia (SOW) dla ofiar przemocy domowej, w których zatrudniona jest wyspecjalizowana kadra pracownicza mająca duże doświadczenie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz wdrażania nowatorskich rozwiązań w zakresie pracy z osobami doznającymi przemocy domowej, jak również z osobami będącymi sprawcami tej przemocy. Osoby, które zgłaszają się do tego typu placówek, nie ponoszą żadnych opłat związanych z pobytem czy też świadczonymi usługami (psychologicznymi, prawnymi, medycznymi, socjalnymi). Podkreślenia wymaga, że specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy domowej udzielają pomocy bez względu na rejonizację. Jest to pomocne dla osób, które zmieniają miejsce zamieszkania ze względu na specyfikę swojej sytuacji. Ma to również niebagatelną wartość, gdyż nie tylko umożliwia wyjście z kryzysu, ale daje możliwość rozpoczęcia życia w nowym miejscu.

IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE PILCHOWICE

Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Pilchowice została przeprowadzona w oparciu o posiadane dane i statystyki za lata 2019-2023.

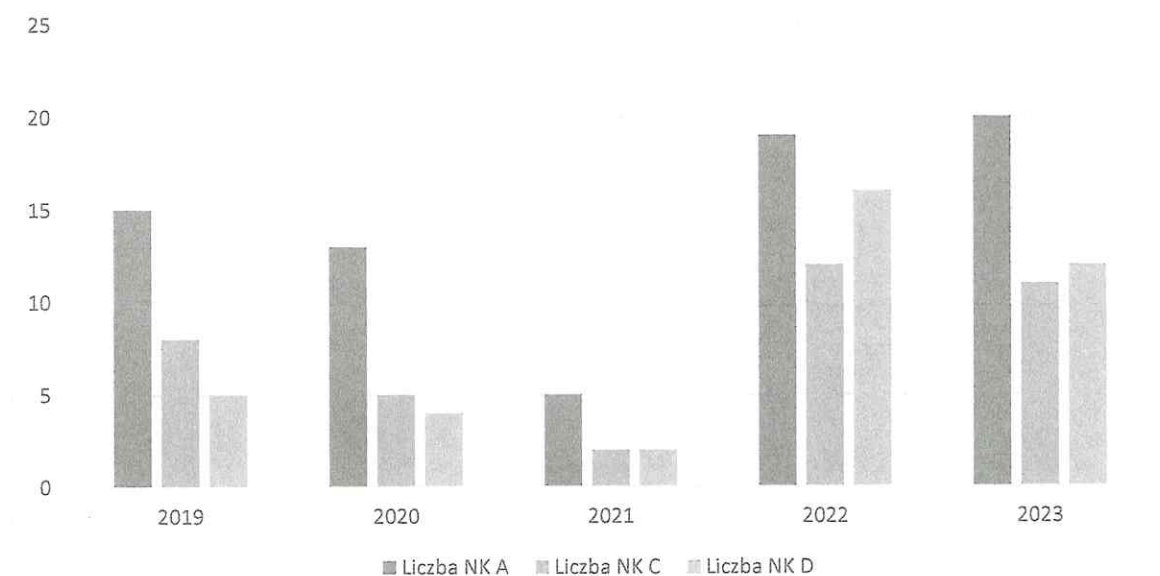
W latach 2019 - 2023 do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło łącznie 72 formularzy „Niebieskie Karty A”.

Tabela 1. Liczba sporządzonych Niebieskich Kart

Lata	Liczba NK A	Liczba NK C	Liczba NK D
2019	15	8	5
2020	13	5	4
2021	5	2	2
2022	19	12	16
2023	20	11	12

Opracowanie: źródło własne

Wykres nr 1 Liczba sporządzonych Niebieskich Kart

Źródło: Opracowanie własne

Z powyższej tabeli i wykresu wynika, że w 2023 r. założono najwięcej formularzy „Niebieskie Karty A”.

W latach 2022-2023 widoczny jest wzrost założonych formularzy Niebieskie Karty, co może być wynikiem zwiększenia świadomości osób doświadczających przemocy domowej.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej osobami upoważnionymi do podejmowania czynności w ramach procedury „Niebieskie Karty” są przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia.

Poniższa tabela i wykres przedstawiają procentowy udział poszczególnych przedstawicieli instytucji wszczynających procedurę „Niebieskie Karty”

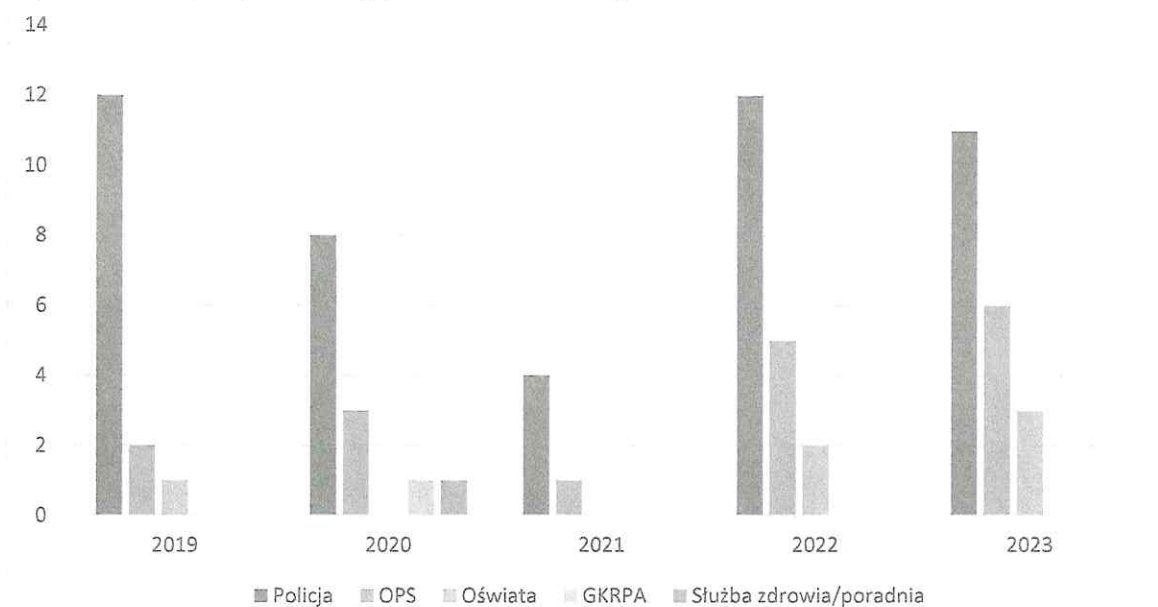

Tabela 2. Instytucje zakładające Niebieskie Karty

Lata	Policja	OPS	Oświata	GKRPA	Służba zdrowia/poradnia
2019	12	2	1	0	0
2020	8	3	0	1	1
2021	4	1	0	0	0
2022	12	5	2	0	0
2023	11	6	3	0	0

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 2. Instytucje zakładające Niebieskie Karty

Źródło: Opracowanie własne

W latach 2019 – 2023 funkcjonariusze policji założyli 47 formularzy „Niebieskie Karty” co stanowi 65,3 % wszystkich procedur „Niebieskie Karty”. Pracownicy socjalni gminnego ośrodka pomocy społecznej wypełnili 17 formularzy co daje 23,6%. Pracownicy placówek oświatowych założyli 6 – 8,3 %, GKRPA założyła 1 – 1,4 %, i poradnia psychologiczno -pedagogiczna założyła 1 – 1,4 %,

Z powyższych danych wynika, że policja, jest instytucją najbardziej aktywną w identyfikacji problemu przemocy domowej. Jednak następuje wzrost w porównaniu do lat poprzednich w zakładaniu NK przez placówki oświatowe oraz instytucję OPS. Nadal brak inicjatywy w formalnym reagowaniu na zjawisko przemocy po stronie GKRPA oraz służby zdrowia.

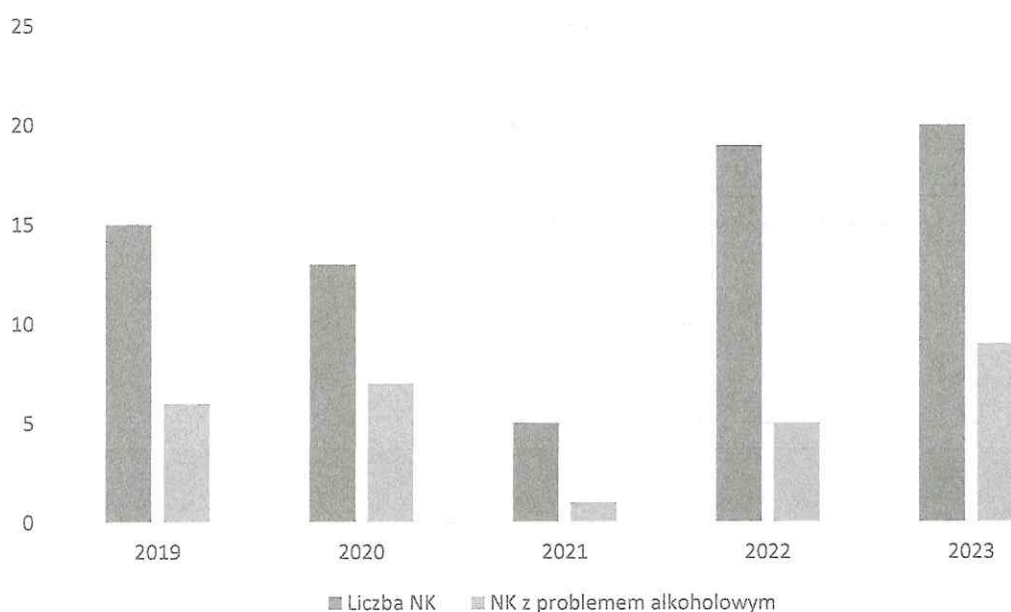
Poniższa tabela oraz wykres obrazują skalę występowania problemu alkoholowego w rodzinach, z terenu Gminy Pilchowice, gdzie została założona procedura „Niebieskie Karty”.

Tabela 3 Problem alkoholowy w rodzinach dotkniętych przemocą

Lata	Liczba rodzin z założoną Niebieską Kartą	w tym z problemem alkoholowym
2019	15	6
2020	13	7
2021	5	1
2022	19	5
2023	20	9

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 3. Problem alkoholowy w rodzinach dotkniętych przemocą

Źródło: Opracowanie własne

Z powyższych danych wynika, że problem alkoholowy w rodzinach uwikłanych w przemoc występuje w ponad 38,9 % rodzin. W 2023 roku zauważa się wzrost rodzin z problemem alkoholowym.

Coraz częściej przyczyną przemocy w rodzinie jest uzależnienie nie tylko od alkoholu, ale co jest większym problemem, uzależnienie od narkotyków i substancji psychotropowych. Zgodnie z danymi przedstawionymi w Raporcie o stanie narkomanii w Polsce – w 2018 r. odsetek populacji w wieku 15–64 lata sięgających po narkotyki wynosił 5,4%.

Sygnalizującym ważną kwestię problemową pozostaje na pewno najczęściej wskazywany przez badanych okres, przez jaki zmagali się oni z problemem przemocy w rodzinie, zanim wszczęto w ich przypadku procedurę „Niebieska Karta”. Aż 58% z nich przyznaje, że okres ten trwał więcej niż 2 lata. Może to wynikać z długiego czasu, który upłynie, zanim osoba doznająca przemocy w rodzinie zdobędzie się na to, by zgłosić się po pomoc. Prowadzi to do konkluzji, że nadal potrzebne są działania uświadamiające społeczeństwo w zakresie zagadnień związanych

z przemocą w rodzinie, aby osoby jej doświadczające zdawały sobie większą sprawę ze swojej sytuacji i możliwości jej poprawy, ale także po to, aby ich otoczenie reagowało w większym stopniu na sygnały występowania przemocy domowej.

Działalność instytucji pomocowych oraz zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych skierowana jest na udzielanie pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc, zarówno dotyczy to osób doświadczających przemocy, dzieci, świadków oraz osób podejrzewanych o stosowanie przemocy.

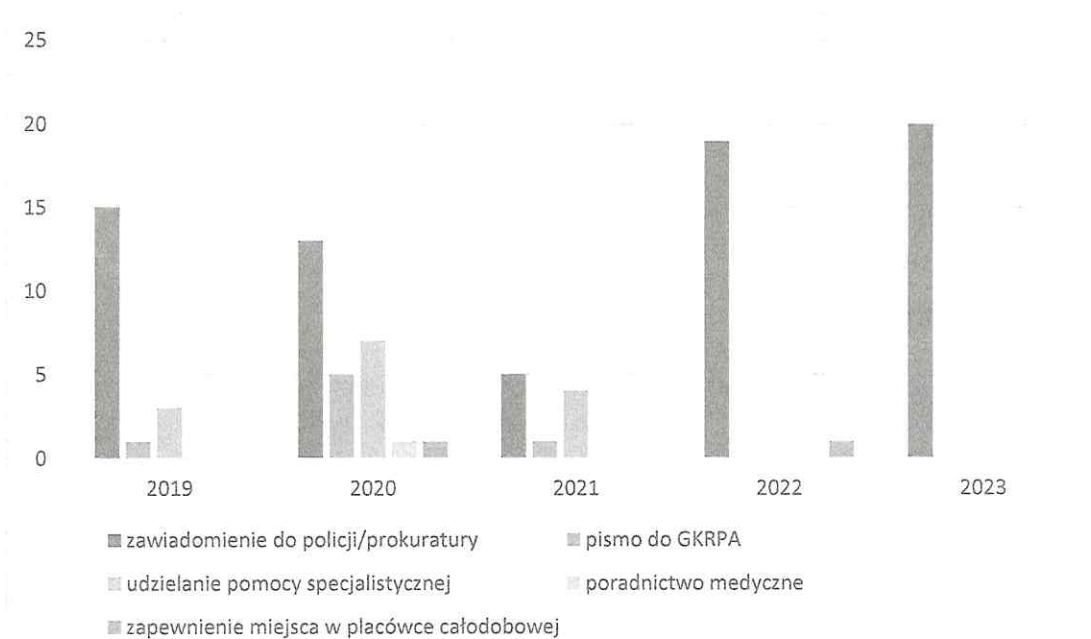
Poniższa tabela przedstawia działania jakie są podejmowane w celu udzielenia pomocy.

Tabela 4. Podejmowane działania interwencyjne

Lata	Zawiadomienie do Policji/Prokuratury	Pismo do GKRPA	Udzielenie pomocy specjalistycznej (psycholog, prawnik)	Poradnictwo medyczne	Zapewnienie miejsca w placówce całodobowej
2019	15	1	3	0	0
2020	13	5	7	1	1
2021	5	1	4	0	0
2022	19	0	0	0	1
2023	20	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 4. Podejmowane działania interwencyjne

Źródło: Opracowanie własne

Z powyższych danych wynika, że najczęstszą formą udzielanej pomocy jest zawiadomienie policji, prokuratury oraz pomoc specjalistyczna w formie poradnictwa psychologicznego i prawnego. W latach 2022 i 2023 złożono więcej zawiadomień do policji i prokuratury z uwagi na to, że prowadzono więcej procedur „Niebieskie Karty”. Dodatkowym działaniem

interwencyjnym było również zawiadomienie sądu o sytuacji dzieci, które bywają bezpośrednimi ofiarami przemocy lub doświadczają jej poprzez wzrastanie w rodzinie z problemem przemocy. Sytuacja przemocy domowej zawsze powinna być analizowana w kontekście całej rodziny, a szczególną uwagę należy objąć dzieci, które mają znacznie mniejsze możliwości oceny sytuacji oraz wołania o pomoc. W roku 2023 dwukrotnie zaistniała potrzeba zawiadomienia sądu.

Zakończenie procedury Niebieskie Karty zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” jest możliwe w dwóch przypadkach, wtedy gdy ustała przemoc w rodzinie i został zrealizowany plan pomocy oraz w przypadku bezzasadności podejmowania działań (po przeanalizowaniu sytuacji rodziny grupa diagnostyczno-pomocowa uznaje, że w rodzinie nie dochodzi do przemocy).

Poniższe dane wskazują powody zakończenia procedury „Niebieskie Karty” w poszczególnych latach.

Tabela 5. Przyczyny zakończenia procedury „Niebieskie Karty”

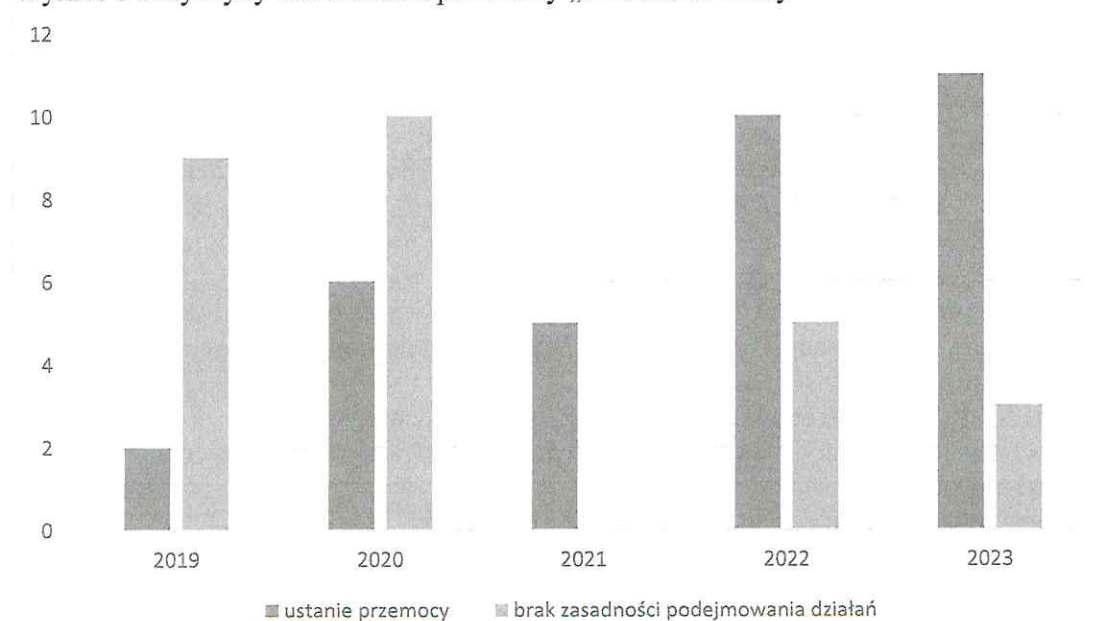
Lata	ustanie przemocy lub zrealizowanie planu pomocy	brak zasadności podejmowania działań
2019	2	9
2020	6	10
2021	5	0
2022	10	5
2023	11	3

Źródło: Opracowanie własne

Z pośród wszystkich Niebieskich Kart w latach 2019-2023 zakończono 61 procedur i w tym ponad 55,7 % z powodu ustania przemocy w rodzinie bądź zrealizowania planu pomocy rodzinie.

Pozostała część 44,3% została zakończona w związku z brakiem zasadności podejmowania działań w ramach prac grup diagnostyczno-pomocowych.

Wykres 5 Przyczyny zakończenia procedury „Niebieskie Karty”

Źródło: Opracowanie własne

Wnioski

Problem przemocy domowej w latach 2019 – 2023 występował w 72 rodzinach, w których zamieszkuje 156 osób, co stanowi ok. 1,3% ogólnej liczby osób zameldowanych na terenie Gminy Pilchowice na koniec 2023 roku (12106 osób). Można zatem stwierdzić, że skala zjawiska przemocy na terenie Gminy Pilchowice nie jest wysoka, ale nie jest znana skala ukrytej przemocy, czyli takiej, gdzie ofiary przemocy jeszcze nie zdecydowały się ujawnić „swojego problemu”.

Najbardziej aktywną w identyfikacji problemu przemocy domowej okazała się policja, jednakże najszerzą pomoc dla ofiar przemocy udziela ośrodek pomocy społecznej.

Analizując uzyskane dane, można stwierdzić, że poprzez działania w ramach programu przeciwdziałania przemocy domowej udzielana pomoc jest bardziej skuteczna, a profilaktyczne oddziaływania na mieszkańców gminy powodują wzrost świadomości dotyczącej zjawiska przemocy. Osoby doświadczające przemocy nie są pozostawione same sobie, otrzymują niezbędną pomoc i wsparcie od instytucji do tego uprawnionych. Powyższe dane z badań oraz sprawozdań wskazują, że nadal istnieje potrzeba podejmowania szeroko zakrojonych działań zmierzających do zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej w Polsce, przez rozwój różnych form pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej. Wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej wpływa nie tylko na większą świadomość praw i możliwości skorzystania z pomocy przez osoby doznające przemocy, ale również na uwrażliwienie świadków przemocy na konieczność reagowania na akty przemocy. Ważnym elementem systemu pozostają też różnorodne oddziaływania wobec sprawców przemocy domowej – korygowanie postaw i zachowań osób stosujących przemoc domową wpływa na zapewnienie bezpieczeństwa osób krzywdzonych. Nieodłącznym elementem systemu jest też podnoszenie kompetencji służb, gdyż to od osób tzw. pierwszego kontaktu zależy jakość i efektywność udzielanej pomocy i wsparcia.

V. ZADANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ GRUP DIAGNOSTYCZNO-POMOCOWYCH

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych.

Zadaniem zespołu jest tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez:

- diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy domowej na poziomie lokalnym,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą domową,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej,

- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.

VI. CELE PROGRAMU

1. Cel główny

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Pilchowice.

2. Cele szczegółowe

- 1) diagnozowanie zjawiska przemocy domowej w Gminie Pilchowice,
- 2) zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 3) zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą domową,
- 4) podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą domową,
- 5) podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą domową,
- 6) oddziaływanie na sprawców przemocy domowej.

Cel 1. Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej w Gminie Pilchowice.

Lp.	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy domowej	Sporządzenie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja.	2024 - 2033 każdego roku	<ul style="list-style-type: none"> - Ośrodek Pomocy Społecznej w Pilchowicach, - Zespół Interdyscyplinarny, - Komisariat Policji w Knurowie - GKRPA w Pilchowicach, - gminne placówki oświatowe, - inne jednostki/instytucje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel 2. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Lp.	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> a) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, b) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, c) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową, d) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, e) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej, f) zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskie Karty” 	2024 - 2033	<ul style="list-style-type: none"> - Ośrodek Pomocy Społecznej w Pilchowicach, - Zespół Interdyscyplinarny, - Komisariat Policji w Knurowie - GKRPA w Pilchowicach, - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel 3. Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą domową

Lp.	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy domowej	a) nawiązanie współpracy z instytucjami z terenu województwa śląskiego zapewniającymi schronienie ofiarom przemocy, b) udzielanie świadczeń pieniężnych.	2024 - 2033	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pilchowicach
2.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy	a) prowadzenie pracy socjalnej, b) prowadzenie poradnictwa specjalistycznego w ramach współpracy z Zespołem Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Gliwicach, c) edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw		- Ośrodek Pomocy Społecznej w Pilchowicach, - gminne placówki oświatowe, - Zespół Interdyscyplinarny, - Komisariat Policji w Knurowie, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach - ZPSiIK
3.	Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej	motywowanie osób stosujących przemoc do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym lub programach psychologiczno-terapeutycznych		- Ośrodek Pomocy Społecznej w Pilchowicach, - Zespół Interdyscyplinarny, - Komisariat Policji w Knurowie, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach - ZPSiIK

Cel.4. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą domową

Lp.	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy domowej	a) podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy domowej poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej,	2024 - 2033	-- Ośrodek Pomocy Społecznej w Pilchowicach, - gminne placówki oświatowe , - Zespół Interdyscyplinarny, - Komisariat Policji w Knurowie,

		rozpowszechnianie ulotek, materiałów edukacyjnych – informacyjnych, w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczenia przemocy domowej, b) prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki, c) współuczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej		- służba zdrowia, - GKRPA w Pilchowicach, - kuratorzy
--	--	---	--	---

Cel 5. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą domową

Lp.	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przemocy domowej	a) uczestnictwo w szkoleniach, doradztwie, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy domowej, realizacji procedury Niebieskie Karty, b) organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń oraz pomoc w sytuacjach trudnych,	2024 - 2033	-- Ośrodek Pomocy Społecznej w Pilchowicach, - gminne placówki oświatowe, - Zespół Interdyscyplinarny, - Komisarjat Policji w Knurowie, - GKRPA w Pilchowicach, - kuratorzy

Cel 6. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Przeprowadzanie działań motywujących do zmiany zachowań	a) rozmowy motywujące do zmiany zachowań, b) kierowanie do udziału w działaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, c) kierowanie do udziału w terapii uzależnienia.	2024 - 2033	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Pilchowicach, - Komisarjat Policji w Knurowie, - GKRPA w Pilchowicach, - Zespół Interdyscyplinarny, - kuratorzy

VII. ADRESACI PROGRAMU

1. Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy domowej.
2. Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy domowej.
3. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą domową.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pilchowicach.
- 2) Komisariat Policji w Knurowie,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 4) Gminne placówki oświatowe,
- 5) Służba zdrowia,
- 6) Podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

IX. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- 1) Zmniejszenie poczucia bezradności ofiar przemocy,
- 2) Zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie na temat zjawiska przemocy – diagnoza rzeczywistego rozmiaru zjawiska na terenie Gminy Pilchowice,
- 3) Zwiększenie skuteczności działań,
- 4) Zmiana postaw społecznych wobec przemocy.

X. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany na terenie Gminy Pilchowice w latach 2024 - 2033.
Działania zaplanowane do realizacji będą wprowadzane w formie ciągłej.

XI. MONITOROWANIE PROGRAMU

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Pilchowicach będzie co roku przedkładał Radzie Gminy Pilchowice sprawozdanie z realizacji programu. Realizacja programu będzie systematycznie monitorowana, monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości. Monitorowanie programu będzie prowadzone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Pilchowicach na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów programu.

Przy ocenie programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

1. Liczba osób/rodzin objętych pomocą,
2. Liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
3. Ilość działań profilaktycznych w gminnych placówkach oświatowych,
4. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych,
5. Liczba uruchomionych procedur „Niebieskie Karty”
6. Liczba ofiar przemocy domowej,
7. Liczba osób biorących udział w programach korekcyjno – edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową ,
8. Liczba postępowań przygotowawczych wobec sprawców przemocy,
9. Liczba interwencji związanych z przemocą domową

XII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Pilchowice, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

